

פסידא, שנעשים רק במתכוון ולא דרך שיגרא, או יש חילוקים [וכן טלטול דרך ארובה דכתב המ"ב בסי' של"ח סקכ"ה דטורח שלא לצורך שבת הוא, דוקא טלטול דרך ארובה חשוב טורח גדול, משא"כ הדחת בשר דאיתא במ"ב שכ"א סקכ"א].

(ב) נלענ"ד דאם עשרה כלים שמלאכתן לאיסור מונחים בחמה מותר שפיר לעשות מעשה וליקח אחד מהם ולהשתמש בו להגן על הכלים מהשמש, כיון שזה ממש לצורך גופו דהא קי"ל דשפיר שרי אפילו לצורך דבר שאינו ניטל ולא ראיתי בשום מקום שהיתר נטילת כלי לצורך דבר שאינו ניטל הוא רק לצורך הצלה, ויותר נראה דשרי לכל צורך קטן שמותר לטלטל עבורו כלים המותרים, ולכן מותר גם להגן בכלי שמלאכתו לאיסור על כלים אחרים שמלאכתם לאיסור, ולדברי כ"ת ה"ז אסור וכן אסור להכניס בשבת בגד של חול וכל שכן בגדי עבודה שלא ירטבו מהגשם מפני שאין זה כ"כ הפסד וניכר לכל שזה לא לצורך השבת ודברים אלו צ"ע.

(ג) אם דרכו תמיד להחזיר את הטלית מביהכ"נ גם ללא שום פחד מהפסד ע"י שישאיר בביהכ"נ, נלענ"ד דשפיר שרי גם בשבת.

(ד) להחזיר הרבה ספרים לאחר לימודו ג"כ מותר אם כך דרכו תמיד, בדליכא חשש בורר.

(ה) החזרת הלולב למים ביו"ט של סוכות היינו כהחזרת ספר למקומו או מאכל למקרר.

(ו) לשרות במים כלים עם שיירי מאכל, אם ע"י נתינת המים אינו מדיח את הכלי בידים רק מונע את הלכלוך מלהתדבק, ה"ז חשיב רק כמונע לכלוך גרוע מהכלי, ולא דמי לכופה כלי על ביצה, דהכא הרי ממש באופן טבעי הולך ומתדבק ולכן אינני יודע כעת אם גם הכנה כזו אסרו חכמים אפי' אם מתכוין להדיח להקל את הטורח בימות החול, ויתכן לפי"ז שגם בכוס של אלי מותר אם אינו משפשף בידים. ונתינת מים לכלי שלא יוסיף להתדבק שפיר רגילים בכך. משא"כ הצלת פת משריפת התנור דאיתא במגן אברהם ת"ד סקכ"ג, אין זה מציל כלל בשבת ולכן רק לצורך היום מותר ולא עבור אחר השבת, אך לא ידעתי אם ממש ישרף הרי מציל ממש מהפסד ומאי שנא מכפיית כלי על ביצה שנולדה בשבת שלא תשבר וגם אי לאו משום ביטול כלי מהיכנו היה מותר ליתן גם תחת התרנגולת לקבל את הביצה.

ובנוגע להדיח כלים [שאין בהם צורך בשבת] גם עם

שפשוף בידים, חושבני שרק שטיפה גרידא רגילים תמיד ולא שפשוף, וכן ניקוי השלחן סמוך לחשיכה במוצ"ש ג"כ נ"ל דשרי אבל לא ניקוי גמור שאין זה שיגרא.

(ז) להעמיד אוכלים במקרר מותר שפיר גם אם שכנו מבקש ממנו הואיל וכל אדם דרכו להעמיד במקרר.

(ח) נלענ"ד דכיון שמותר לאדם לילך בשבת למקום שהוא רוצה וממילא הוא ג"כ צריך להזהר מהצטננות א"כ כאשר יוצא מביתו בשבת אחה"צ ולוקח עמו אפודה ללבושה בערב, ה"ז כמכין את עצמו לבל יצטנן בלילה ולא כמכין אפודה לחול דכיון שאין זה הכנה להצלת ממון או טורח רק להציל את עצמו מלהצטנן, וחושבני דבכגון דא לא גזרו רבנן מללכת למקום שהוא רוצה או צריך לילך.

(ט) מותר לצאת מביתו סמוך לחשיכה וליקח עמו מפתח לצורך הלילה, ונראה דאפילו אם היה המפתח במקום המיוחד לו ומניחו כעת בכיסו, ג"כ מותר דכמו שהוא יוצא כך הוא צריך אח"כ ליכנס ונמצא שהכנסת המפתח לתוך כיסו הוא רק מפני דבשעה שהוא עוזב את הבית הוא צריך למפתח, ולכן נלענ"ד דאפילו אם דעתו לחזור בלילה ג"כ מותר כיון שזה לצורך יציאתו מהבית ביום ומיד כשיוצא מהבית - מקומו של המפתח בכיס.

(י) מותר להניח כלים מיוחדים למים אחרונים על השולחן בסעודה שלישית אף שמברכים לאחר זמן, דהרי מכינים "קומפוט" ביום אף שיודע ודאי שזה עומד להאכל בלילה, וגם קולפים ובוררים אוכל מתוך פסולת בשבת כדי לאכול בלילה, וע"כ דהואיל וקעביד רק הכנה דרבנן שפיר מותר משבת לתוספת שבת שמברך ואומר "ביום השבת הגדול הזה".

(יא) ההיתר של ממלא נחתום מים ומבשל הוא לא מפני דשרי מדאורייתא משום "הואיל" אלא אפילו בדליכא כלל הך טעמא נמי שרי וכמ"ש הר"ן דכיון שעיקרו היתר גמור אף התוספת כמותו, וה"ה נמי בדרבנן מה שחכמים הוציאו מכלל איסור ה"ז היתר גמור ולא בגדר של דחווה ולכן גם התוספת כמותו ודבר זה מוכח שם מהר"ן עיי"ש.

(יב) במש"כ בשש"כ פכ"ח הערה קס"ז, בער"פ שחל להיות בשבת דמש"כ הרמ"א דטוב להדיח את כלי החמץ ע"י גוי מיירי שאינו חשש גמור, ואמרתי את זה מסבא שאם באמת יש חשש חמץ אין לך צורך גדול מזה כי שום בר ישראל אינו רוצה שישאר חמץ בביתו

חול". ועיין תקנים ומלואים פרק כ"ח הערה ק"צ.

*. וכ"כ במק"א: "להכניס בגד של חול כמו בגדי עבודה מבחוץ לתוך הבית כדי שלא יגב שפיר מותר מפני ההפסד אף על גב שזה רק לצורך